

12.P.20.351/2011.

Tisztelt Egri Törvényszék!

A módosított kereseti kérelmünk, és a 2012. november 22-i tárgyaláson felmerült új információk alapján kérjük a t. Megyei Bíróságot,

1. *állapítsa meg, hogy az I.r. alperes fenntartásában működő II.r. alperesi iskolában a **2012/2013-as tanévben indult első osztály kivételével a cigány gyerekeket a nem cigányoktól a 2004. január 27-ét követő időszakban a jogsértő osztálybesorolással és az osztályok térbeni elhelyezésével osztályszinten és az eltérő emeleti elhelyezésnek köszönhetően fizikai térben jogellenesen elkülönítik – ide értve az iskolai ünnepeken és az ebédeltetésen való részvételt is;***
2. *állapítsa meg, hogy az alperesek az így elkülönített cigány gyerekeknek alacsonyabb színvonalú oktatást biztosítanak, mint az egyes évfolyamokon lévő párhuzamos nem roma összetételű osztályokban tanuló gyerekeknek – ide értve az oktatás tartalmi elemeit és az úszásoktatást is; A felperesi álláspont szerint a II. r. alperes közvetlen hátrányos megkülönböztetést alkalmaz a roma tanulókkal szemben azzal, hogy a kötelező testnevelés óra keretében megszervezett úszásoktatáson nem biztosítja részvételüket. Azokban az osztályokban (többnyire az „a.” osztályokban), ahol a roma tanulók többségi társaikkal együtt tanulnak, de úszásoktatásban nem részesülnek, a roma tanulókat a testnevelésórákon osztályon belül jogellenesen elkülöníti.*
3. *állapítsa meg, hogy az SNI tanulók oktatása során a jogszabályban biztosítottnál többszörös osztályösszevonás következtében az alperesek az SNI tanulókat közvetlenül, míg az itt tanuló cigány gyerekeket közvetetten különböztetik meg*
4. *állapítsa meg, hogy a cigány gyerekeket etnikai származásuk alapján közvetetten diszkriminálják azzal, hogy a napközibe csak olyan gyerekeket vesznek fel, akiknek mindkét szülője dolgozik*
5. *kötelezze az alpereseket a jogsértés abbahagyására*
6. *kötelezze az alpereseket, hogy a jogsértő helyzetet az alábbi deszegregációs terv végrehajtásával szüntessék meg az ott meghatározott határidők betartásával*

	<i>feladat</i>	<i>felelős</i>	<i>határidő</i>
1.	<i>a cigány és nem cigány gyerekeket az osztályokba etnikailag kiegyensúlyozott arányban sorolja be első osztálytól felmenő rendszerben</i>	<i>II.r. alperes</i>	<i>A marasztaló ítélet jogerőre emelkedését követő tanévre való beiratkozási napok</i>
2.	<i>biztosítsa valamennyi cigány gyermek napközis ellátását</i>	<i>I. és II.r. alperesek</i>	<i>A marasztaló ítélet jogerőre emelkedésének napja</i>
3.	<i>sorolja be a normál osztályba a cigány SNI integráltan oktatható gyerekeket felmenő rendszerben</i>	<i>II.r. alperes</i>	<i>A marasztaló ítélet jogerőre emelkedését követő tanévre való beiratkozási napok</i>
4.	<i>fejlesztőpedagógus segítségével biztosítsa a szükséges felzárkóztatást, pedagógiai többlétszolgáltatást az 1-4. évfolyamos integráltan oktatható cigány SNI gyerekeknek</i>	<i>I. és II.r. alperes</i>	<i>A marasztaló ítélet jogerőre emelkedésének napja</i>
5.	<i>és egy tanév múlva sorolja be őket normál osztályba</i>	<i>II.r. alperes</i>	<i>A marasztaló ítélet jogerőre emelkedését követő tanév kezdőnapja</i>
6.	<i>biztosítsa a cigány és nem cigány gyerekek együtt étkeztetését</i>	<i>II.r. alperes</i>	<i>A marasztaló ítélet jogerőre emelkedésének napja</i>
7.	<i>biztosítsa a cigány gyerekek úszásoktatását</i>	<i>I. és II.r. alperes</i>	<i>A marasztaló ítélet jogerőre emelkedésének napja</i>
8.	<i>biztosítsa a cigány gyerekek iskolai rendezvényeken, ünnepségeken való egyenértékű részvételét, szereplését</i>	<i>II.r. alperes</i>	<i>A marasztaló ítélet jogerőre emelkedésének napja</i>

A II.r. alperes 2012. novemberi előkészítő iratában lényegében a fenti deszegregációs tervre reflektált, amikor ismertette, hogy abból mit valósított meg a perindítás és az elsőfokú ítélet kihirdetése közötti időszakban. Az előkészítő iratban foglaltak a felperes álláspontja szerint nem tekinthetők másnak, mint a jogsértések beismerésének.

Egy olyan ügy végére kerül hamarosan pont, amely a szegregátorok személye, kettős beszédük törvény előtti lelepleződése, és a jogállami normákat elutasító magatartásuk bukása miatt példaértékű lehet. Miben rejlik ez a kettős beszéd, és miért nem nyerhet a jogállami normákat elutasító magatartás?

Az Esélyt a Hátrányos Helyzetű Gyerekeknek Alapítvány 2005 óta számos önkormányzat és iskola ellen indított – és nyert minden esetben – pert azért, mert ezek a közintézmények szegregálták a cigány gyerekeket a nem-cigány, többségi etnikumú gyerekektől. Minden eddigi perünkben azzal próbálták kimenteni magukat az alperesek, hogy ők nem tudják, mert jogszabály által előírt színvakságuk miatt nem tudhatják, nem láthatják, melyik gyerek cigány, és melyik gyerek nem cigány. Annak ellenére, hogy a kötelező színvakságon alapuló kimentési bizonyítást eleddig minden esetben elbukták, legalább a jog iránti tisztelet, a

jogszerű eljárás látszatát fenntartották Miskolc, Hajdúhadház, Győr, Kaposvár, Jászladány, Tiszavasvári és Nyíregyháza önkormányzatai. Ettől eleddig egyedül Gyöngyöspata tért el.

A megyei bíróságoktól a Legfelsőbb Bíróságig valamennyi bírói instancia megállapította ugyanakkor, hogy helyben – sokszor a pedagógiai programban, ill. az esélyegyenlőségi tervben rögzített - **köztudomású tény**, hogy kik a cigány gyerekek és hol laknak. A beperelt önkormányzatok és iskolák tehát a jogvitát elvesztették. Vesztettek, mert a diszkrimináció – így a szegregáció - sem arra alapul, hogy egy adott állampolgár önmagát mely etnikai csoporthoz tartozónak vallja. A diszkrimináció – így a szegregáció is – a jogsértők percepcióján alapul. Ezt először a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság mondta ki 2007-ben (6.P.20.341/2006), majd a percepción alapuló etnikai adatok vizsgálhatóságának jogszerűségére közös jelentésükben az adatvédelmi és kisebbségi biztosok nyomták rá a pecsétet.

A szegregátor tehát nem azért szegregál, mert neki – pl. a gyöngyöspatai első osztályos tanulók beírásához alkalmazott segédtabla végén szereplő - Baranyi, Bogdán, Csemer, Berki, Budai vagy Pikács anyuka elmondta, hogy az ő gyereke cigány. A szegregátor néha célzatosan, saját meggyőződéséből, de legtöbbször azért szegregál, mert neki Juhász és Molnár – esetleg Novák, Vona, Zázlivecz vagy Dúró – anyuka azt mondta, hogy amennyiben az ő nem-cigány gyereküknek a cigány gyerekekkel kell egy osztályba járnia, akkor inkább elviszik nem-cigány gyermeküket az iskolából. Az önkormányzatok és iskolák, azaz a magyar közoktatás feladata mégis az, hogy ne engedjen a többség kirekesztésre irányuló nyomásának. Az a feladata, hogy biztosítsa: cigány és nem-cigány gyerek tanuljon, játsszon, ússzon, énekeljen, sportoljon, s lehetőség szerint ünnepeljen is együtt. Az egymás elfogadására épülő demokráciának ui. ez az együttlét, ez a közös tanulás és közös szocializáció az alapja. Ahol ez elvész, ott elvész az állampolgárok közötti egyenlőség, az együttműködés, a másik emberi méltósága iránti tisztelet, s legvégül elvesznek a demokratikus értékek. Akkor eljutunk abba az állapotba, amelyet az alperesi önkormányzat ideológiai alapját meghatározó Jobbik kívánatosnak tart.

Kanyarodjunk tehát vissza a perbeszéd felütésében mondottakhoz. Miért különleges az alperesek személye, s miért állítja azt az Alapítvány, hogy kettős beszédet folytatnak? Nos, az I.r. alperes önkormányzat polgármestere 2011-ben a nyíltan cigányellenes, a helyi cigányokat erőszakosan is zaklató, fenyegető Véderő, a Szebb Magyar Jövőért Mozgalom és az Új Magyar Gárda randalírozását követően a cigánybűnözésből kampánytémát faragó Jobbik színeiben nyerte meg az időközi választásokat. A cigánybűnözés témáját a Jobbik csupán felmelegítette, hiszen azt sajnálatos módon a magyar rendőrség honosította meg az 1970-es években, majd Moldova György hathatós segítségével jutott el az olvasóközönséghez. A cigánybűnözés áltudományos jelenségét a rendőrség szovjet mintára vezette be, és a rendszerváltáskor már több ezer veszélyesnek tekintett cigánybűnözőről tartott irattárban kartotékot. Mindeközben nem kérdezte meg az elkövetőket, hogy vajon ők maguk cigány etnikumúnak vallják-e magukat. Ránézés, percepció alapján ítélkezett – mint ahogy tették ezt a cigány etnikai hovatartozást 1993-ig szintén rögzítő iskolai osztályfőnökök is. Az tehát tény, hogy több száz állami alkalmazottnak megvolt az a képessége, hogy percepció alapján meghatározza, ki cigány és ki nem az. Azóta vajon kiveszett belőlük ez a képesség? S ami még fontosabb: vajon más személyekben is megvan ez a képesség, vagy a rendőröknek és tanároknak volt csak ilyenjük?

Aki tehát a cigánybűnözés létében hisz, az a saját percepciója alapján határozza meg, hogy kit tekint cigánynak. Aki a Jobbik politikusaként jelenti ki, hogy van cigánybűnözés, az egyben azt is állítja, hogy ő tudja, ki a cigány és ki nem az. Ez tehát az egyenes beszéd.

Az I.r. alperes érvelése a per során kimondottan, vagy kimondatlanul a Jobbik választási programjára támaszkodott. Még a 2012. november 20-án kelt előkészítő iratában is hivatkozott a kizárólag az intellektuális mazochizmusra hajlamos olvasóknak ajánlott, a családból kiragadott cigány gyerekek átnevelését célul tűző Jobbik pártprogramra. A Jobbik pedig egy olyan párt, amelyet ugyan demokratikusan választottak meg, ám még önmagát sem definiálja demokratikus pártként. Mint Vona Gábor pártelnök ez év január 28-án több ezer szimpatizáns előtt elmondta: "Nem vagyunk kommunisták, nem vagyunk fasiszták, nem vagyunk nemzetiszocialisták, de demokraták sem vagyunk" (Origo cikk).

Felmerül tehát a kérdés: amennyiben egy olyan párt vezette önkormányzat határozza meg Gyöngyöspatán az iskola működésének kereteit, amely párt önmagát sem tartja demokratikusnak, vajon demokratikusan működik-e a gyöngyöspatai iskola? Vagy itt is érvényesek Vona Gábor intő szavai, azaz hogy „a politikusainknak is meg kell érteniük, hogy nem kompromisszumok keresése a dolguk, hanem harc, harc és harc, és ezzel a nemzet-, ember- és istenellenes rendszerrel kompromisszumot nem fogunk kötni”?

Amellett tehát, hogy a gyöngyöspatai cigány gyerekek jelentős részét a nem-cigányoktól a földszinten térben elkülönítve oktatja a II.r. alperes iskola, s amellett, hogy oktatásuk során az úszáshoz, az interaktív táblákhoz, és a napközihez sem juthattak hozzá az iskola vagy az önkormányzat döntése alapján, velük szemben is harcol az I.r alperes? Netán harcot hirdetett velük szemben saját igazgató-igazgatóhelyettesük is, aki a szélsőjobbos törzsközönségét mocskos zsidózásra készítő és „Fegyverbe” refrénnel operáló Kárpátia zenekar pólójában nyilatkozik a tévében?

Az alperesek nem csupán azt állítják, hogy az iskolában minden rendben van, hanem azt is, hogy már annak okán sem szegregálhatnák ott a cigány gyerekeket, merthogy ők nem tudják, ki cigány és ki nem. A cigánybűnözés alapú egyenes mellett ez a kettős beszéd. Az utóbbi állítás fényében tudathasadásos állapotba is kerülhetett, aki gyanútlanul beült arra a tárgyalásra, amelyen Juhász Oszkár polgármester nyilatkozott – mely nyilatkozata nem volt mentes a cigánybűnözés és a szerinte a cigányok által gyakorolt ún. magyargyűlölet emlegetésétől. Azt tehát lehet tudni, hogy ki magyar? Azt nem tilos? Ha pedig a cigányok gyakorolják a magyargyűlöletet, akkor logikai alapon helyesen következtetünk, ha azt mondjuk, hogy a Molnár Oszkár-i világban az a cigány, aki nem magyar, s az a magyar, aki nem cigány? S amennyiben igazán a mélyére kívánunk hatolni e jobbikos polgármesteri világnak, akkor helyesen látjuk, hogy e világkép kirekeszti a magyarok soraiból a cigányokat?

Meglepőnek találhatja a logikai bukfenckre kevésbé éhes, ámde gondolkodó elme azt is, hogy amíg az I.r. alperes törvényes képviselője a volt pedellusban és gyermeke iskolai támadóiban felismerte a cigány származásukat, addig az I.r. alperes jogi képviselője arra hivatkozott, hogy ez a felismerés nem lehetséges, mert nem jogszerű.

A kutya pedig itt van elásva. Nem az ui. a kérdés, hogy jogszerűen vagy jogszerűtlenül kezelte-e a két alperes a felperesi gyerekek etnikai adatait. Ennek megállapítására az Alapítvány nem nyújtot be keresetet. A kérdés az, hogy valamilyen furmányos módon – így pl. ránézésre, bőrszín, név, lakcím, szociális helyzet, vagy Uram Bocsá' helyben köztudomású tény okán tudott-e ezen gyerekek cigány etnikai hovatartozásáról? Amellett, hogy az itt emlegetett ún. percepción alapuló etnikai adatokat a kisebbségi ombuds munkatársai is pár

nap leforgása alatt rögzítették a helyben köztudomású tények alapján, hogy azokat a volt CKÖ elnök megerősítette, az alperesek valójában maguk is többször elismerték, hogy ismeretében vannak ezen etnikai adatoknak.

Ezen elismeréseket a felperes előkészítő irataiban már összefoglalta (alperesi ellenkérelem 3. o. utolsó mondat, 4. o: „gyógypedagógiai tantervű nem tisztán roma összetételű osztályunk... valóban előfordulnak aránytalanságok az eloszlásban” és 6. o: „a jelentés szerint 100%-ban roma tanulókat számláló osztályok közül már 2 esetében megszűnt a 100%”, valamint [fizikailag elkülönítik] az iskola épületén belül a b, és c, osztályokat az a, osztályoktól. (4. o. és 7. o. 2. bek.)).

Ezen elismerések közé tartozik a II.r. alperes igazgatójának aláírásával hitelesített nyilatkozat is a roma tanulók becsült számáról is, amelyet az Oktatási Hivatal vet fel 2007. május 31-én. Vajon miért tartotta fontosnak az OH a roma tanulók becsült számát megtudni. Csak nem azért, hogy rögzíthesse: az akori 1/b, 5/b, 1-4/c, 2-3/d és 5-8/c osztályokban egy tanuló kivételével cigány gyerekeket oktatnak. S itt nem lehet megkerülni azt a tény sem, hogy ezek az osztályok kislétszámú, nagyobb részben összevont osztályok voltak, amelyeket a II.r. alperes alakított ki. A többi osztály létszámából jól látható, hogy a cigány osztályok tanulói férőhely szerint elérték volna a nem-cigány többségű osztályokban is. Elképzelhető, hogy az etnikai aránytalanságokra kívánt e lista elkészítésével rámutatni az OH, és hogy ezért javasolta a II.r. alperesnek, hogy az osztályba sorolási gyakorlatát változtassa meg? Az Alapítvány nem tud szabadulni a gondolattól, hogy valójában ez lehet az egyetlen érdemi magyarázat.

Az alperesek azt hangsúlyozzák, hogy habár nem tudják, ki cigány és ki nem az, bizonyos gyermekek helyzete már a per során javult. Erre vonatkozik a 2012. november 5-én kelt II.r. előkészítő irat utolsó oldalán rögzített felsorolás is. A felsoroláshoz még azt is hozzábiggyeszthetjük, hogy tudomásunk szerint néhány cigány gyereket most már az uzodába is beengednek.

Amennyiben nem vitatjuk az okiratokkal alá nem támasztott II.r. alperesi előadást, egy kérdés továbbra is megválaszolatlanul marad: **kik azok a gyerekek, akiknek a helyzete a jelen tanévben ilyen előnyösen változott?** Miért tartja relevánsnak e gyerekek helyzetének javulását az alperesi iskola egy olyan perben, amely a gyöngyöspatai cigány gyerekek iskolai szegregációja miatt folyik? Milyen ismérvek mentén határozhatók meg azon gyerekek, akiknek a helyzetén most javított az iskola? Mi a bőrszínük, mely utcákban laknak, helyben a cigányságra jellemző vezeték- és családnevük van-e, és végül, halmozottan hátrányos helyzetűek – azaz cigány gyerekek-e? Az ombuds jelentése és a CKÖ volt elnöke szerint cigány gyerekek. A jelentésben foglalt ismérvek és az első osztályos tanulók beírásához alkalmazott segéd tábla összevetésével pedig könnyen megállapítható, hogy ezeket a gyerekeket mindig a sor végén írják be, s hogy a 27 vagy 31-es létszám valami csoda folytán úgy osztódik, hogy az első telepi cigány névig bezárólag indul egy osztály, míg attól kezdve egy másik.

A szegregációs pereknek azonban nem az a lényege, hogy bizonyítsák: a szegregátorok célzatosan különítették el a gyerekeket. Az irányadó, és a Kúria által minden egyes perben fenntartott elv szerint ui. mulasztással is megvalósítható a szegregáció. Tehát amennyiben az alperesek elmulasztanak fellépni az ellen, hogy a vonalat valaki mindig az első telepi cigány névnél húzza meg, hogy a földszinten csak cigány gyerekeket találunk, hogy a medencében és a napköziben viszont csak nem cigány gyerekeket találunk, a polgári jogi felelősségük akkor is fennáll.

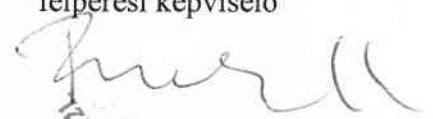
A szegregációs perek arra is irányulnak, hogy a közvélemény nyomása alatt a szegregátorok adják be a derekukat, és maguktól hagyjanak fel a jogsértéssel – ill. jelen esetben azon hozzáállásukkal, hogy “nem kell a jogszabályokhoz olyan görcsösen ragaszkodni”. Az Alapítvány ezért természetesnek tartja, hogy Gyöngyöspatán is elindult az integráció, és arra buzdítja az iskolát, hogy ezen az úton haladjon tovább. Ebben remélhetőleg a Heves Megyei Kormányhivatal is segítségére lesz, hiszen a szegregáció miatt már ő is eljárást indított az alperesekkel szemben. Reméljük, hogy az ítélet iránymutatásul szolgál majd a közigazgatási eljárásához is.

Budapest, 2012. november 21.

Tisztelettel:

dr. Farkas Lilla

felperesi képviselő

Dr. Farkas Lilla ügyvéd
1993 Bp., Lónyay u. 34. 1071
Mobil: 06-30-201-7451